

Heemkundevereniging "Leeuwen"

Opgericht 6 mei 2009

15 april 2011

Tweede jaargang

Nr.1

In dit nummer:

1e Ledenvergadering
Heemkundevereniging

Pag.

1

Website

1

Uit de beheerssectie

2

Berichten uit de histori-
sche sectie. De dijkdoor-
braak van 1861

2

Ons onderzoek naar
Negapatnam

3

Lezers vragen...
Waar lag de Krieken-
beek

4

Bestuur

- Jan van Gelder, voorzitter en coördinatie beheer
- Toon Banken, secretaris
- Cees van den Akker, penningmeester
- Ellen Brons, coördinatie historisch onderzoek en PR
- Theo Huisman, sponsorverving
- Jos van Oijen, bestuurslid

Nieuwsbrief

1e Ledenvergadering Heemkundevereniging

Opgeleusterd door Trug in de Tèd

Donderdag 21 april zal om 19.00 u. in de serre van het Streekmuseum Tweestromenland de eerste ledenvergadering van de Heemkundevereniging plaatsvinden. Alle leden krijgen hiervoor een persoonlijke uitnodiging.

Na afloop van de ledenvergadering (rond 20.00 u.) treedt het smartlappenkoor *Trug in de Tèd* op. Iedereen die interesse heeft in de geschiedenis van Leeuwen en/of graag luistert naar dit bijzondere koor is van harte welkom bij dit optreden. De entree is gratis.

Ons eigen Lauws smartlappenkoor 'Trug in de Tèd' respecteert, evenals de Heemkundevereniging, de historie en wel door het zingen van nostalgische liederen.

Website: www.leeuwen.nl

Door webmaster Gerard Kouwenberg

Al snel na oprichting, heeft de heemkundevereniging vastgesteld, dat een eigen website zeer wenselijk zou zijn

De site moet een zo breed mogelijk historisch beeld gaan schetsen van de dorpen Beneden- en Boven Leeuwen in al zijn facetten.

De website is inmiddels ruim een jaar in de lucht en de belangstelling neemt, zo wordt althans geconstateerd, alleen nog maar toe. Naast de algemene gegevens over bestuur en secties, geeft de website informatie over:

- De historie van de beide dorpen in zijn algemeenheid
- Topografisch gegevens (oude kaarten)
- Leeuwen in beeld (foto's e.d.)
- (verdwenen) Beroepen en bedrijven
- informatie over de verschillende watersnoden, die de streek in het verleden hebben getroffen. .
- Genealogische informatie:

- (met een index op de bevolkingsregister en links naar sites van Maas en Waalse families)
- Nieuwsbrieven en andere actuele zaken
- Lopende onderzoeken en de vorderingen hiervan
- Vermelding van overige (reeds verschenen) publicaties
- Relevante links (naar aanverwante sites in de regio)

Lezers kunnen reageren en zo nodig aanvullende informatie verstrekken.

Om de site zo aantrekkelijk mogelijk te maken en te houden, zijn wij voortdurend op zoek naar documentatie, fotomateriaal en andere informatie, over objecten, personen/families, instellingen en bedrijven.

Dus heeft u iets, dat in uw ogen de moeite waard is, laat het ons weten !

Uit de beheerssectie

Bosseepad

Van het wandelpad langs de Wiel wordt veel gebruik gemaakt, wandelaars zijn zeer positief.

Meer afvalbakken is een wens van de beheerssectie, hierover zijn gesprekken gaande.

Er zijn recent 16 fruitbomen geplant op een veldje bij de Bikkelen en 14 knotwilgen langs de Wiel.

Verder zijn er vergevorderde plannen om een ooievaarsnest te plaatsen. Op het ogenblik wordt er gekeken welke plek het meest gunstig gelegen is.

Berichten uit de historische sectie

Nogmaals de dijkdoorbraak van 1861

door Piet van Hoogstraten en Gerard Kouwenberg

Dit jaar (2011) is het 150 jaar geleden dat het land van Maas en Waal werd getroffen door een alles vernietigende watersnoodramp, veroorzaakt door hoogwater in combinatie met opgestuwd ijs.

Op 1 februari 1861 brak ter hoogte van Leeuwen de Waaldijk over een lengte van 300 el en werden het gehele land van Maas en Waal en de Bommelerwaard overstroomd.

In Leeuwen waren naast de grote materiële schade, ook 37 mensenlevens te betreuren.

De ramp moet door de veroorzaakte ellende, zonder twijfel een enorme impact gehad hebben op de toenmalige bewoners. Vanuit heel het land stroomde destijds dan ook een omvangrijke hulpverlening toe.

Onlangs kregen we als heemkundevereniging de beschikking over enkele persoonlijke brieven van inwo-

ners, destijds geschreven aan hun familie, alsmede het verslag van een heemraad dat hij enkele dagen na de ramp uitbracht aan zijn meerdere.

Veel is er inmiddels geschreven en gezegd over deze watersnood.

Het meest bekend is wel het verhaal over de wonderbaarlijke redding van de toen 8-jarige Johanna van Beek.

In 1862 verscheen een gedenkboek van deze Watersnood. Dat boek was grotendeels gebaseerd op ooggetuigenverslagen.

Een van die getuigen was dominee Ribbius uit Druten, die een jaar eerder al uitvoerig over de ramp had bericht in het blad "De Tijdstroom"

Een beknopte versie van dit gedenkboek kunt u lezen op onze website, tezamen met de eerder genoemde persoonlijke brieven .

Verder kunt u daar kennismaken van een officiële beschrijving van de doorbraak bij Leeuwen opgesteld door de ingenieur van de Waterstaat L.J. Du Celiee-Muller.

Zie www.heemkundeverenigingleeuwen.nl

Ons onderzoek naar *NEGAPATNAM*

Door Jos van Oijen en Ellen Brons

Bij het bestuderen van de kadasterkaart 1811-1832 viel ons op dat ten zuidwesten van het Huis te Leeuwen vroeger een huis stond met de merkwaardige naam Negapatnam of Nagapatnam. Op deze plaats, Noordzuidweg nr 10, staat nu het nieuwe huis van Raymond Franssen. Hiervoor stond er de boerderij van Van Sommeren. De omnummerlijst van 1960 vermeldt J.A.M. van Sommeren, oud adres: Houtsestraat 15, nieuw adres Noord-Zuidweg 10.

Wat is Negapatnam?

Negapatnam is een plaats in het zuidwesten van India. Het was van 1658 tot 1781 een VOC kolonie.

Hoe komt een huis in Leeuwen aan deze naam?

In de tabellen die horen bij de kadasterkaart (de zgn. Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels OAT) stond Cornelis 's Heerenberg, een schipper uit Delft, als laatste eigenaar vermeld.

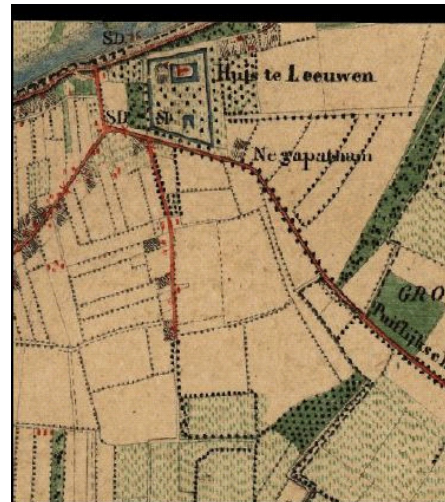
Het leek ons sterk dat hij die naam bedacht had, dus doken we terug in de historie.

Negapatnam hoorde bij de goederen van het Huis te Leeuwen, dus daar lag onze eerste ingang. Al snel vonden we in Utrecht op 30 april 1784 De *Procuratie tot transport van allodiale en feudale goederen van het huis Leeuwen en Puijlyk en onder Leeuwen, Puijlyk, Borgharen, Druuten, Wamel, Dreumel, Alphen en Altforst aan de koper Adriaan Boesses, opperkoopman in Nederlands-Indië door Salomon Johan baron van Gersdorff*. Door deze transactie werd Adr. Boesses Heer van Leeuwen en Puijlyk.

De tweede echtgenote van deze Adriaan Boesses was Anna Sibilla Hazelkamp geboren op 27 april 1751 te **Negapatnam**, overleden op 16 oktober 1809 te Leeuwen 58 jaar oud. Onze voorzichtige conclusie is dan ook dat de boerderij is gebouwd door Adriaan

De boerderij van Van Sommeren aan de NoordZuid werd in februari 2002 gesloopt.

Boesses, maar zekerheid hebben we (nog) niet.

Hoe kwam Cornelis 's Heerenberg aan deze boerderij?

Na enig zoekwerk in het Gemeentearchief Nijmegen vonden wij in 1816 een verkoopakte van o.a. de Hofstede Negapatnam onder voorwaarde dat de huidige pachter, Jan van 's Heerenberg, voorlopig mag blijven. Uit een latere akte (in 1826) blijkt dat Jan 's Heerenberg de hofstede zelf gekocht heeft. Cornelis 's Heerenberg is zijn zoon.

Hoe nu verder?

We zoeken nog antwoord op de volgende vragen:

- Is het huis echt door Boesses gebouwd?
- Wanneer is het huis gebouwd?
- Wanneer is het huis gesloopt?
- Wanneer is de boerderij van Van Sommeren gebouwd?
- Wie waren de volgende/vorige eigenaren van zowel Negapatnam als de boerderij van Van Sommeren?

U ziet het...nog werk genoeg aan de winkel! Wij houden u op de hoogte.

Bent u ook geïnteresseerd geraakt om een dergelijk onderzoek op te starten? Meld u aan bij de Heemkundevereniging...wij helpen u graag!

Heemkundevereniging Leeuwen

*De Heemkundevereniging is ingeschreven bij de
Kamer van Koophandel*

Bankrekening: 14.95.51.274

Secretariaat:

Rozenstraat 15

6658 WS Beneden-Leeuwen

Telefoon: 0487-593505

E-mail: toon.banken@planet.nl

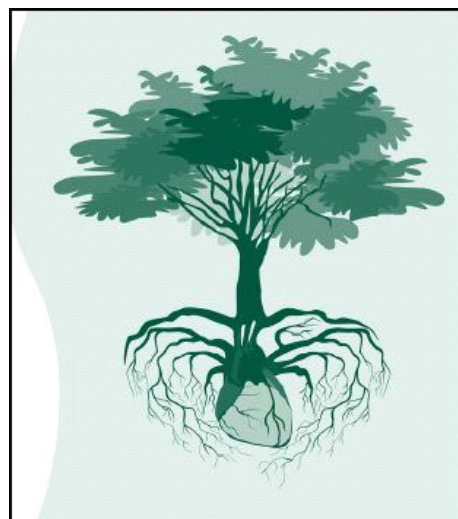

BEZOEK OOK ONZE WEBSITE

WWW.HEEMKUNDEVERENIGINGLEEUWEN.NL

---

*Bel voor vragen over de Heem-
kundevereniging met ons
secretariaat of stuur een email!*

Sluit Lauwe in uw hart!
Wordt lid van onze vereniging.

de contributie bedraagt € 10,00 per jaar.

Lezers vragen....

Waar lag de Kriekenbeek?

De verbindingsweg tussen 't Zand en de Oosterpas, nu Noorderpas, werd vroeger de Kriekenbeek genoemd. Bij nader onderzoek blijkt niet de weg, maar het blokje van vier woningen dat daar toen stond zo heette. Hoe die naam is ontstaan is nog steeds niet duidelijk. Vermoedelijk werd de woning in de volksmond zo genoemd. Het postadres was "Pas".

Het huizenblok stond met de voorzijde naar de kleine Wiel. In de jaren 60 van de vorige eeuw is het blok aangekocht door aannemersbedrijf Wakker, die er een nieuwe woning heeft gebouwd. Ook deze woning kreeg de naam Kriekenbeek, maar de toenmalige bewoner Thé Wakker, wist ook niet waar die naam vandaan kwam.

Kan een van onze lezers hier meer over vertellen?
Dan graag contact opnemen met de redactie!

Een helaas niet erg duidelijke foto van het blokje van vier woningen in een sneeuwlandschap. Links van het blok het witte huisje van de fam. Olislagers, rechts het huis van Ant. Zondag. Op de plaats van de bomen staan nu de gebouwen van de riolering.